

Arkivsak-dok.	26/01899-4
Saksbehandler	Stian Kalleberg

Saksgang	Møtedato
Utvalg for jakt og vilt	23.09.2026

Saksframlegg

Vurdering av Flekkefjord kommunes mulighet til å åpne for jakt med termiske siktemidler på hjort

Rådmannens innstilling:

Flekkefjord kommune finner ikke grunnlag for å fastsette lokal forskrift for å tillate bruk av restlysfosterkende og termiske siktemidler for jakt på hjort etter forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 29a fjerde ledd på nåværende tidspunkt. Kommunen går derfor ikke videre med arbeidet med å fastsette slik forskrift.

Vedlegg

Brev fra NOAH_Oppfordring til å opprettholde forbudet mot termiske og restlysfosterkende siktemidler ved jakt på hjort_07aug26
Anmodning om å vurdere behovet for jakt med termisk på hjort i Flekkefjord

Saken kort fortalt

I forbindelse med den nye viltressursloven er det kommet et generelt forbud mot bruk av termiske siktemidler til jakt jf. viltressursloven § 26. Det er derimot åpnet for at kommunen kan gi unntak fra forbudet til jakt på hjort for å avverge alvorlig skade på natur eller samfunnsinteresser som følge av høy bestandstetthet, jf. forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 29a fjerde ledd.

Flekkefjord kommune mottok før utvalgsmøtet 14.08.2026 en skriftlig henvendelse fra et medlem av utvalg for jakt og vilt, med anmodning om at kommunen skulle utrede muligheten for å åpne for bruk av termiske siktemidler ved jakt på hjort i kommunen. Henvendelsen ble lagt frem for utvalget og drøftet i møtet 19.08.2026. Det ble imidlertid ikke votert over eller fattet vedtak om at administrasjonen skulle utrede saken.

På bakgrunn av at det ikke forelå en formell bestilling fra utvalget, tok administrasjonen i etterkant kontakt med utvalgsleder for å avklare om det var ønskelig at saken ble utredet. Utvalgsleder bekreftet at det var i orden at administrasjonen utredet spørsmålet og la saken frem for utvalget.

Administrasjonen har også mottatt flere henvendelser fra jegere og bønder med spørsmål om muligheten for bruk av termiske siktemidler ved hjortejakt i kommunen.

På denne bakgrunn har administrasjonen utredet kommunens adgang til og behov for å eventuelt fastsette en lokal forskrift, basert på dagens bestandssituasjon og gjeldende regelverk. Saken legges frem for utvalg for jakt og vilt til politisk behandling.

Etter en helhetlig vurdering av saken mener administrasjonen at det ikke er grunnlag for å tillate bruk av termiske siktemidler på hjort i Flekkefjord kommune. Administrasjonen anbefaler derfor at det ikke fastsettes lokal forskrift om bruk av termiske siktemidler på hjort på nåværende tidspunkt. Dersom skadesituasjonen endrer seg i fremtiden, kan saken tas opp til ny vurdering.

Bakgrunn

Lovverk

Viltressursloven § 26 slår fast at bruk av restlysførsterkende og termiske siktemidler, og andre siktemidler med teknologi som har til formål å lyse opp eller forbedre synligheten av omgivelsene eller viltet for jegeren, er forbudt.

Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 29a. fjerde ledd, åpner derimot for at kommunene kan tillate bruk av restlysførsterkende og termiske siktemidler til jakt på hjort i åpent terreng med hensikt om å **avverge alvorlig skade på natur- eller samfunnsinteresser som følge av høy bestandstetthet**.

Da det nye lovverket trådte i kraft var administrasjonens umiddelbare tanke at kommunenes mulighet for å åpne for jakt på hjort med termiske siktemidler fremstod som særlig relevant for kommuner på Vestlandet, som opplever svært høy tetthet av hjort som over tid har ført til både reduserte slaktevekter, trafikkpåkjørslar og omfattende skader på innmark.

Administrasjonen satte derfor ikke i gang en utredning på daværende tidspunkt. Administrasjonen mottok den 14. august 2026 en skriftlig henvendelse fra en representant i utvalg for jakt og vilt, med anmodning om at kommunen skulle utrede muligheten for å åpne for bruk av termiske siktemidler ved jakt på hjort i kommunen. Henvendelsen ble lagt frem for utvalget og drøftet i møtet 19.08.2026. Det ble imidlertid ikke votert over eller fattet vedtak om at administrasjonen skulle utrede saken.

På bakgrunn av at det ikke forelå en formell bestilling fra utvalget, tok administrasjonen i etterkant kontakt med utvalgsleder for å avklare om det var ønskelig at saken skulle utredes. Utvalgsleder bekreftet at det var i orden at administrasjonen utredet spørsmålet og la saken frem for utvalget.

Administrasjonen har i tillegg mottatt flere henvendelser fra jegere og bønder over telefon med spørsmål om muligheten for å innføre en lokal forskrift for å tillate bruk av termiske siktemidler.

På bakgrunn av henvendelsene og utvalgsleders avklaring har administrasjonen utredet kommunens adgang og behov for eventuelt å fastsette en lokal forskrift som tillater bruk av termiske siktemidler til jakt på hjort, basert på dagens bestandssituasjon og gjeldende regelverk.

Vilkår

Landbruksdirektoratet publiserte 30.07.2026 en veileder om hva kommunen må vurdere for å oppfylle kravene til å åpne for jakt med termiske siktemidler på hjort ([Fastsettelse av lokal forskrift for åpning for bruk av restlysfosterkende og termiske siktemidler til jakt på hjort - Landbruksdirektoratet](#)). Veilederen angir følgende hovedpunkter:

- For at kommunen skal kunne åpne for bruk av restlysfosterkende og termiske siktemidler, heretter kalt termiske siktemidler, skal det være med mål om å avverge alvorlig skade på natur- eller samfunnsinteresser som følge av høy bestandstetthet, jf. [forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 29a](#).
- Alvorlig skade på natur- eller samfunnsinteresser kan være beiteskader på jordbruks- eller skogbruksarealer, trafikkpåkjørslar og sykdomsutbrudd eller nedgang i slaktevekt for hjortebestanden.
- Det må tas stilling til om andre tilgjengelige virkemidler er tilstrekkelig for å nå forvaltningsmålene.
- En eventuell åpning for bruk av termiske siktemidler må gjelde for hele kommunen, selv om skadesituasjonen er avgrenset til deler av kommunen.
- Det skal være sammenheng mellom de kommunale målsetningene og virkemiddelbruken. Dvs. at det skal være målsetning om reduksjon/stabilisering av bestanden, og ikke mål om å øke bestanden.

Flekkefjord kommunes målsetninger

Flekkefjord kommune vedtok i 2024 målsetninger for forvaltningen av hjort (Figur 1). Målsetningene viser at kommunen ønsker en hjortebestand med god kondisjon, balansert kjønns- og alderssammensetning samt bedre dokumentasjon av beiteskader. For å oppnå dette legger kommunen opp til økt avskyting av kalv og hodyr for å begrense bestandsveksten og stabilisere bestanden på et nivå som er forenlig med kommunens forvaltningsmål. Hensikten er å sikre en lokalt bærekraftig forvaltning av hjorten, samtidig som hensynet til naturgrunnlaget, landbruksinteresser og ressursens nærings- og rekreasjonsmessige verdi ivaretas.

Utvalg for jakt og vilts vedtak						
Tabell over Flekkefjords kommunes målsetning for hjortevilt						
Pkt	Mål-parameter	Dagens Situasjon	Kortsiktig mål 2030	Langsiktig mål 2035	Styringsverktøy	Måloppnåelse
1	Slaktevekt elgkalv	Ca. 50 kg (2022)	52	55	Beitetrykkgrense 35%	Middels sjanse
2	Andel elgku med kalv	0,52(2022)	0,55	0,6	Spare ku i høyproduktiv alder 5-13 år	Middels sjanse
3	Sett elgku pr okse	2,43(2022)	2,2	2	Senke ku/okseforholdet ved felle høy andel kalv	Middels sjanse
4	Slaktevekt hjortekalv	27 kg (2022)	28 kg	30	Øke felling av hodyr gir god kondisjon og gode vekter	Middles sjanse
5	Kalv pr kolle	0,57(2022)	0,57	0,57	Holde fortsatt god kondisjon ved å øke felling av hind	Middels sjanse
6	Sett kolle pr buk	1,65(2022)	1,65	1,65	Senke kolle/okseforhold ved økt felling av kalv og hodyr	Middels sjanse
7	Beiteskader fra hjort	Udokumen tert	Dokumen tere	5%	Beiteskader hjort Agder. Oppfordre viltlag til å sette av kvote til skadedyr	Middels sjanse
Avskytingsstrategi Elg: okse 20-25%, ku 20-25%, kalv og ungdyr 50-60%						
Hjort: Voksen bukk 25-30%, Hind 35-40%, kalv og ungdyr 35-40%						

Figur 1. Flekkefjord kommunes vedtatte målsetninger for hjort (rød boks).

Vurdering

«Alvorlig skade på natur- eller samfunnsinteresser»

Landbruksdirektoratet beskriver følgende vurderingskriterier for kommunen i sin veileder (vår utheving):

«For at kommunen skal kunne fastsette lokal forskrift må det være med mål om å avverge alvorlig skade. Å avverge omfatter både en situasjon der noe allerede har skjedd, samt en situasjon som er påregnelig å kunne inntreffe. Med «alvorlig skade» menes en situasjon hvor skaden har nådd eller påregnes å nå en viss terskel. Det legges til grunn at med alvorlig, så menes en skadesituasjon som innebærer betydelige skadekonsekvenser. Dette kan for eksempel være beiteskader i stort omfang på jordbruks- eller skogbruksarealer, og som vil innebære et økonomisk tap for grunneiere. Det kan også dreie seg om skade på annen eiendom eller person som følge av trafikkpåkjørslar, eller at bestandstettheten er så høy at det innebærer skade på dyrehelse for eksempel gjennom en generell nedgang i slaktevekt eller sykdomsutbrudd i hjortebestanden. Utvikling over flere år skal tillegges større vekt enn enkelthendelser.»

Beiteskader

Kommunens kortsiktige mål er å dokumentere/kartlegge beiteskader innen 2030.

Skog

Faun gjennomførte beiteskadekartlegging på skog i Agder i 2024. 15 bestand i hogstklasse 3 og/eller 4 ble undersøkt i grenseområdene Kvinesdal/Flekkefjord. Det ble registrert barknag i 2 av 15 bestand (3 av 1208 undersøkte stammer). Begge bestandene det ble registrert barknag i var øst i studieområdet, og dermed i Kvinesdal kommune. Resultatene fra kartleggingen viser at det ikke ble registrert utbredte beiteskader fra hjort på skog i Flekkefjord. Landbruksdirektoratet viser i sin veileder til at skadene på skog først blir store når hjortebestanden er over 1,5 felte hjort per km². Dagens situasjon i Flekkefjord er ca. 0,36 felt hjort per km²

Innmark

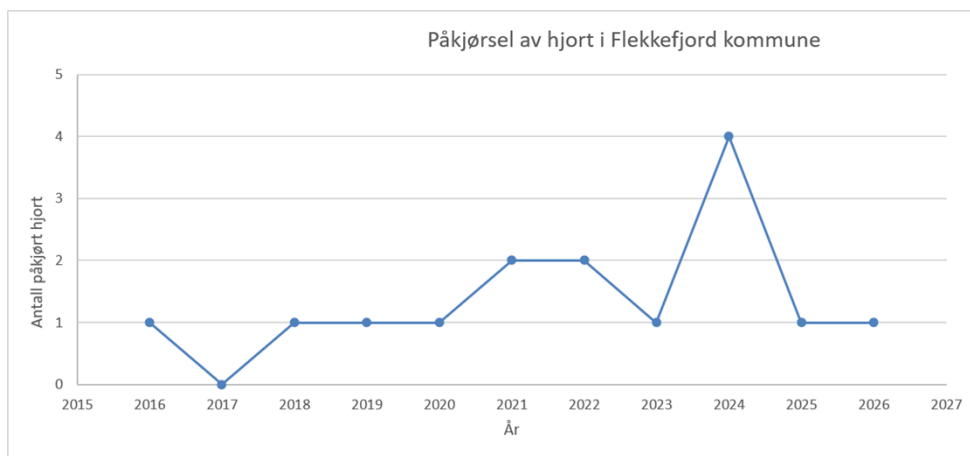
For jordbruket er ikke slik beiteskadekartlegging blitt gjort i Flekkefjord enda. Faun har derimot utført spørreundersøkelse for å kartlegge skadene og vurdering av de i 2023 (se [FaunrapportR021-2023BeiteskaderfrahjortiAgder.pdf](#)).

Den dokumentasjonen kommunen per dags dato har om skader på innmark, utover Fauns spørreundersøkelse, er basert på henvendelser fra grunneiere. Kommunen har bl.a. mottatt søknad om skadefelling på Løland i 2025 (se sak 25/02380) på grunn av store avlingstap, samt en del bekymringsmeldinger fra grunneiere på Sira som opplever store problemer med skader på innmark. Herav fotografier av hjort på innmark og badegroper på nysådde jorder. Ellers rapporteres det om noe færre rundballer i enkelte områder på Gyland, men at det ikke anses som noe stort problem per dags dato.

Hjorten har en tendens til å «klumpe» seg i enkelte områder i de ulike delene av året, og dermed påføre skader på jordbruksarealene. Dette går spesielt ut over noen få grunneiere i kommunen som lider store økonomiske tap. For dem har bruk av termisk vært et viktig hjelpemiddel de seneste årene for å kunne ta ut dyrene i den perioden de gjør skade på innmarken. Grunneiere rapporterer om positiv effekt av dette, ettersom at hjorten forskjøv aktiviteten til senere på natten, noe som resulterte i færre timer på innmarksbeite, som dermed reduserte beiteskadene betraktelig.

Trafikkpåkjørslar

Antall påkjørslar av hjort har vært stabilt lavt, med 0-2 hjort per år siden 2016, med unntak av 2024 da fire dyr ble påkjørt (Figur 2). Administrasjonen vurderer dette som et lavt nivå, selv om det naturligvis bør etterstrebes å få antallet ned til 0.

Figur 2. Antall påkjørsler av hjort i Flekkefjord kommune 2016 – 2026. *per 08.09.2026.

Dyrehelse

I fallviltregisteret er følgende registrert med skade/sykdom siste 10 årene:

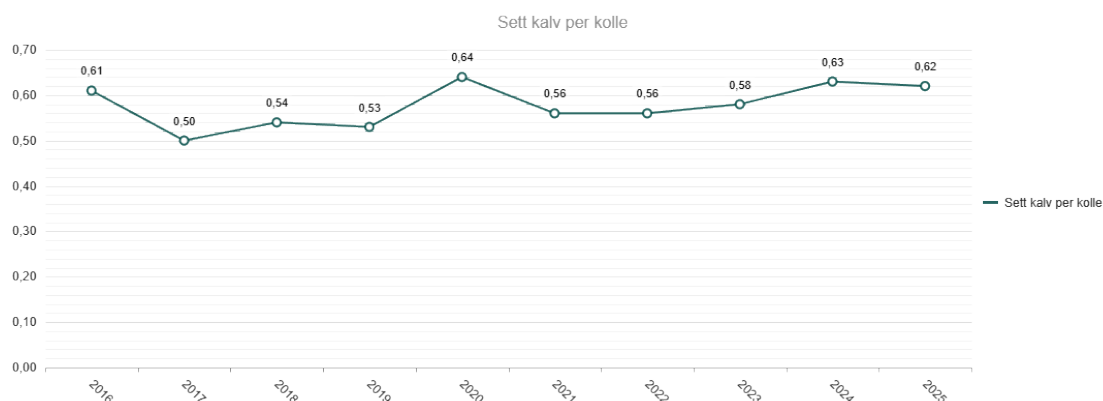
Tabell 1. Oversikt over syke/skadede hjort i Flekkefjord kommune 2016 - 2026. *per 08.09.2026.

År	Kjønn/Kategori	Årsak
2016	Hunnkalv	Haltet/gikk på 3 bein
2020	Hunnkalv	8 kg i oktober
2025	Voksen hind	Syk/skadet
*2026	Voksen hind	Gammelt brudd i bakbein, nyere skade i venstre bakbein

I tillegg til ovenforstående viser også LDIR til at andre data bør inkluderes i vurderingen av bestandssituasjonen:

- **Rekrutteringsrater og slaktevekt** («Hvis trenden av slaktevektdata eller rekrutteringsrater over tid viser nedgang, og dette trolig kan knyttes til bestandstetthet, kan dette brukes som et grunnlag for å åpne for bruk av termiske siktemidler»)

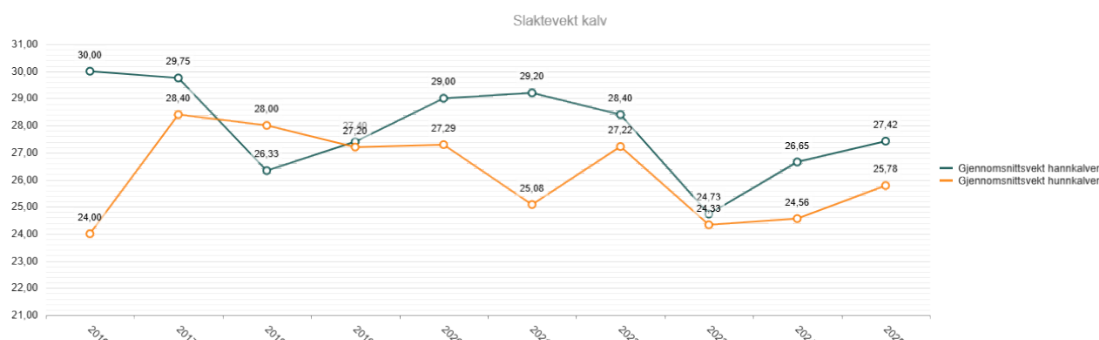
I Flekkefjord kommune har rekrutteringsraten vært stabil og holder seg rundt kommunens målsetning på 0,57. Dette tyder på god rekruttering til stammen (Figur 3).

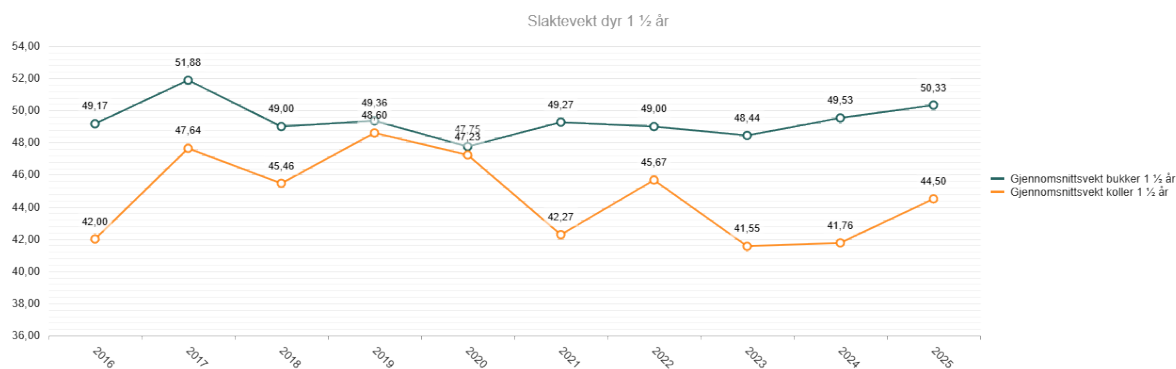
Figur 3. Rekrutteringsrate (sett kalv per kolle)

Flekkefjord kommune har de seneste år hatt en økning i hjortebestanden, som også har resultert i reduksjon i slaktevekt frem til 2023. Trenden har imidlertid snudd, og slaktevektene for både kalv (Figur 4) og 1,5 åring (Figur 5) har vært stigende de seneste årene. For kalv er gjennomsnittlig slaktevekt nå 26,6 kg (2025) og ser ut til å være stigende. Kommunens mål om 28 kg innen 2030 synes dermed å være innenfor rekkevidde.

Kommunen har ingen konkrete vedtatte mål om slaktevekt på ungdyr, men en vanlig målsetning i flere andre kommuner er at ønsket slaktevekt for spissbukk bør være over 50 kg. Dette praktiseres blant annet i andre Lister-kommuner (Farsund, Hægebostad, Lyngdal, Sirdal og Kvinesdal).

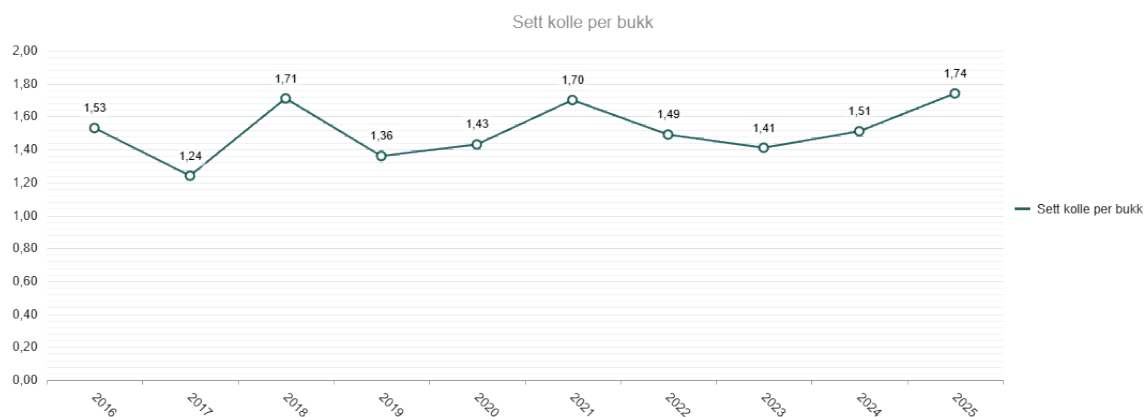
Figur 4. Gjennomsnittlig slaktevekt for hann- og hunnkalv i Flekkefjord kommune 2016 - 2025.

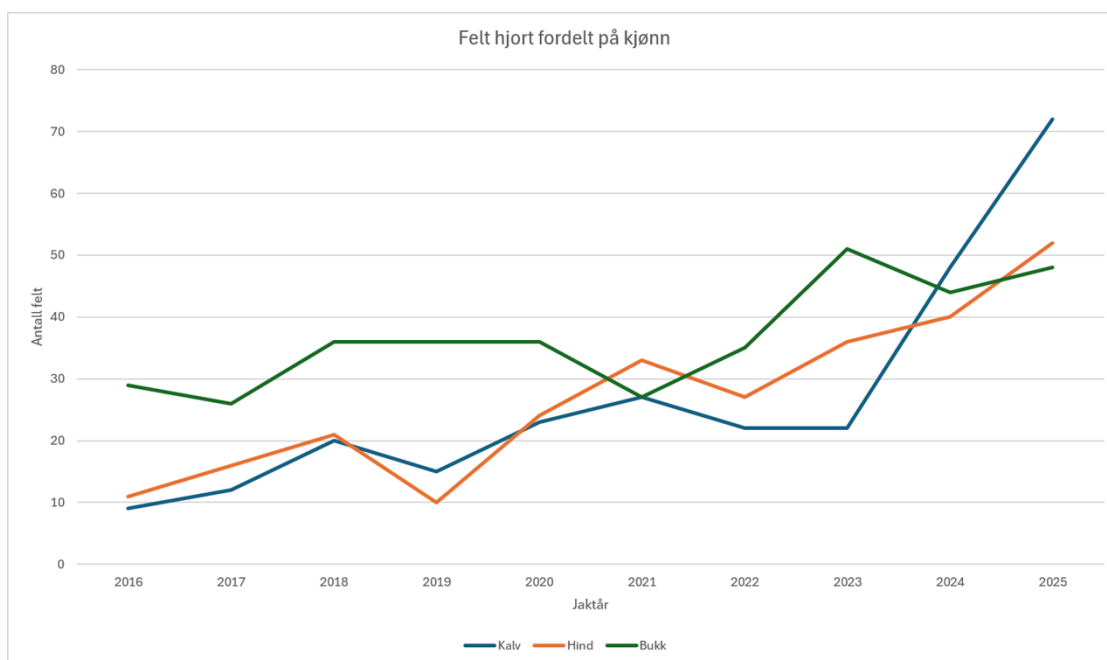
Figur 5. Gjennomsnittlig slaktevekt for 1,5 årig hind og 1,5 årig bukk (spissbukk) i Flekkefjord kommune 2016 - 2025.

- **Kolle/bukk:** «Videre er det anbefalt at kommunen har mål om ønsket utvikling i kjønnsforhold da det kan ha betydning for hvor produktiv en bestand er, og at det er et forhold som kan styres direkte gjennom jaktuttak. Her har kommunene også indekser i hjorteviltregisteret som er etterprøvbare (sett kolle per bukk)».

Flekkefjord kommunes målsetning er at ønsket kolle/bukk forhold skal være 1,65. Indeksen for sett kolle per bukk indeksen er per dags dato noe høy (Figur 6). Dette er et resultat av at det i mange år har blitt felt flere hanndyr enn hunndyr (Figur 7). For å bedre dette forholdet blir det nå tildelt flere kalver og hunndyr enn hanndyr i den årlige tildelingen av fellingstillatelser.

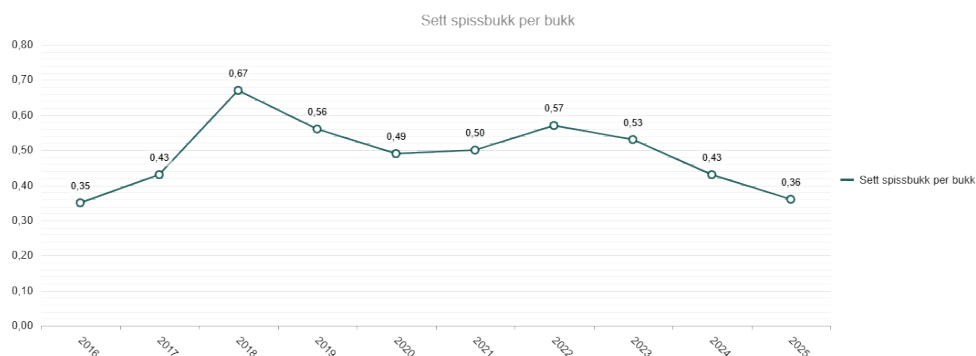
Figur 6. Sett kolle per bukk 2016 - 2025 i Flekkefjord kommune.

Figur 7. Felt hjort i Flekkefjord kommune fra 2016 - 2025 fordelt på kjønn. Blå = kalv, orange = hind, grønn = spissbukk og voksen bukk.

- **Spissbukk per bukk:** «For å vurdere alderssammensetning hos hanndyr i bestanden kan det sees på indeksen sett spissbukk per bukk. En høy indeks kan indikere lav gjennomsnittlig alder for hanndyra. Her er det viktig å se utviklingen over tid og vurdere om lav gjennomsnittlig alder kan ha negative effekter for hjortebestanden.»

Indeksen for sett spissbukk per bukk har gått ned de seneste årene i Flekkefjord, i takt med økt fokus på uttak av yngre dyr. Dette bidrar positivt til å få opp gjennomsnittsalderen i kommunen.

Figur 8. Sett spissbukk per bukk i Flekkefjord kommune 2016 - 2025.

Dialog med andre kommuner og sammenligning med Vestlandet

«Landbruksdirektoratet vurderer det som naturlig at kommuner som har arealer innafor samme årsleveområde til hjortebestander kan gjøre vurderinger i fellesskap. En kommune kan ha stor bestandstetthet under jakta, men ikke nødvendigvis ha et stort problem med skader da skadene skjer i en annen kommune utenom jakttid. I slike tilfeller er det naturlig at vurderingen gjøres i et regionalt perspektiv. Den lokale forskriften må uansett kunngjøres per kommune.»

Administrasjonen har vært i dialog med nabokommuner og Agder fylkeskommune om saken. Det synes å være en bred oppfatning blant viltforvalterne i Agder at kommunene per i dag ikke oppfyller vilkårene for å åpne for bruk av termiske siktemidler på hjort.

Agder fylkeskommune inviterte Agder-kommunene til et møte 24. august 2026 der vilkårene for å tillate bruk av termiske siktemidler på hjort ble gjennomgått med utgangspunkt i tilgjengelig kunnskapsgrunnlag for regionen. I møtet ble det blant annet gjort vurderinger av bestandstetthet i Agder sammenlignet med kommuner på Vestlandet (Figur 9).

Etter administrasjonens vurdering vil unntaksbestemmelsen kunne være et aktuelt ekstra virkemiddel i områder som over tid har opparbeidet høy bestandstetthet, og hvor ordinær jakt i dagslys ikke i tilstrekkelig grad har klart å regulere bestanden. Dette har særlig vært aktuelt i enkelte kommuner på Vestlandet, hvor de høye bestandene har medført omfattende utfordringer knyttet til blant annet beiteskader og bestandskondisjon.

Flekkefjord kommune har riktignok opplevd vekst i hjortebestanden de siste årene, men administrasjonen vurderer at bestandstettheten ikke kan anses å være så høy at den medfører de alvorlige skadene på natur- eller samfunnsinteresser som forskriften forutsetter. Kommunen har dessuten allerede tatt i bruk flere virkemidler for å begrense bestandsveksten og forbedre bestandssammensetningen, og de tilgjengelige dataene tyder på at disse tiltakene har hatt ønsket effekt.

Administrasjonen merker seg også at flere kommuner på Vestlandet rapporterer om tegn til stabilisering i hjortebestanden etter målrettede forvaltningstiltak de senere årene. En eventuell stabilisering av bestandene på Vestlandet kan på sikt også ha betydning for bestandsutviklingen i Agder, blant annet gjennom redusert tilførsel av dyr fra vest.

utfordringene lokale og det er ikke dokumentert at skadene har et slikt omfang at de kan karakteriseres som en alvorlig skadesituasjon som følge av en for høy bestandstetthet.

Antall trafikkpåkørsler av hjort har over tid vært lavt og stabilt, og tilgjengelig data gir heller ikke grunnlag for å konkludere med at hjortebestanden har dyrehelsemessige utfordringer knyttet til en for høy bestandstetthet. Rekrutteringsratene er stabile, og slaktevektene har de siste årene vist en positiv utvikling etter at kommunen har tatt i bruk andre bestandsregulerende virkemidler, blant annet fri kalveskyting og reduksjon av minsteareal.

Administrasjonen legger videre vekt på at Landbruksdirektoratet presiserer at bruk av termiske siktemidler skal være et særskilt virkemiddel der andre tilgjengelige tiltak ikke viser seg å være tilstrekkelige. I Flekkefjord er det allerede gjennomført flere tiltak for å bremse bestandsveksten, og det er foreløpig ikke dokumentert at disse ikke vil være tilstrekkelige for å nå kommunens forvaltningsmål. Dialog med nabokommuner og Agder Fylkeskommune viser også at det er en bred oppfatning blant viltforvalterne i Agder om at kommunene i Agder per i dag ikke har en situasjon som tilsier åpning for bruk av termiske siktemidler på hjort.

Selv om termiske siktemidler kan være et nyttig hjelpemiddel for enkelte jegere og grunneiere, særlig i områder med beiteskader på innmark, vurderer administrasjonen at kommunen per dags dato ikke oppfyller vilkårene som følger av forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 29a fjerde ledd. Kommunens utfordringer kan per nå håndteres gjennom eksisterende forvaltningstiltak, og effektene av disse virkemidlene bør vurderes over en lengre tidsperiode før det eventuelt gjøres en ny vurdering av behovet for lokal forskrift.

Konklusjon

Rådmannen vurderer at Flekkefjord kommune per dags dato ikke oppfyller vilkårene for å fastsette lokal forskrift som åpner for bruk av restlysforsterkende og termiske siktemidler ved jakt på hjort, jf. forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 29a fjerde ledd.

Kommunen har de senere årene tatt i bruk flere virkemidler for å begrense bestandsveksten og forbedre bestandssammensetningen. Tilgjengelige data viser foreløpig en positiv utvikling i flere av de indikatorene som er relevante for vurderingen, og det er ikke dokumentert at eksisterende virkemidler ikke er tilstrekkelige for å nå kommunens forvaltningsmål.

Rådmannen anbefaler derfor at det ikke fastsettes lokal forskrift om bruk av termiske siktemidler på hjort på nåværende tidspunkt. Effekten av de tiltakene som allerede er iverksatt bør følges over tid, og saken kan tas opp til ny vurdering dersom bestandssituasjonen eller skadeomfanget endrer seg.